

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Radgoni, Murska ulica številka 184. — Telefonska številka 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 vin.

Inserati: Ena petstolpna poltivrsta (prostor 3 mm visok in 54 mm širok) 80 vinarjev.
Pri večkratni objavi primeren popust.

Obmejni Slovenci, vsi na shod!

Na naše griče in poljane je sinilo solnce narodne svobode. Ne uklanja se več Slovenec tujčevi sili; sam si voli pravico in postave. Narod, ki hoče živeti, ne umre in nobena sila ga ne zatere v njegovem razvoju. Napočil je dan odrešenja in vstajenja; Srbi, Hrvati in Slovenci smo se ujedinili, da skupno stražimo in branimo ognjišče narodne svobode, kjer plapolja plamen velike in slavne bodočnosti.

A ne vsi. Petstotisoč naših bratov in sestra, ki žive na obalah sinjega Jadrana, ki goje svoje trte v Istri, na Goriškem in v Dalmaciji, ki branijo pravdo našega naroda v Trstu in na Reki, ni stopilo z nami „pod streho hiše ene.“ **Zakleti sovražnik našega naroda, Italijan, nas je oropal najlepših krajev, najzavednejšega ljudstva. Zapreti nam hoče pot na morje — naše jadransko morje! Stopimo zopet skupaj, bratje in sestre ter povejmo glasno celemu svetu: Naše zemlje, naših bratov in našega jadranskega morja ne damo!**

Zavezniki Bele Kuna.

List »Deutsche Grenzwacht« je nedavno v daljšem članku opisal nemško špijonažo, ki se je v začetku lanskega leta razvila po jugoslovanskih deželah, zlasti pa v obmejnih pokrajinah. Špijonažo je organiziralo tzv. »Untersteirisches Bauernkommando« s sedežem v Stražnu (pod vodstvom bivšega pacienta umobolnice v Feldhofu dr. Willi Brodmanna). Pod to firmo so se poskrili najžalostnejši ostanki vsenemške klike na bivšem Spodnjem Štajerskem: ljudje, ki so zagrizeno sovražili pri Slovencih tisto, kar je njim samim bilo drago: narodnost, ali pa, ki so uskočili v nemški tabor ter vedeli za Judeževe srebrnike še besneje sovražiti svoj narod kakor nemški šovinisti. Po prevratu, ko so se nemškemu kmetu odpirale oči, jim je bila prva skrb, de vsaj na meji osta ne voda kalna, kjer bodo lahko ribarili.

Stari zvonar.

(Spomladanska idila.)

Spisal V. G. Korolenko. Iz ruskega prevel B. Borko.

(Dalje.)

Glej, tudi on je tukaj, cvetoč zdravja in moči, poln neizraznega upanja na srečo in radosti življenja... Kje je ona, ah ta sreča!... Starčeva misel se vznemiri kakor ogenj, ki ugaša, ter z jarko, bistro lučjo razsvetljuje vse ozke ceste preživelega življenja... Velik napor, zlo, starost... Kje je ona, ta sreča? Težka usoda je zarezala brazde v mladi obraz, vpognila močni vrat, naučila ga vzdihovati, kakor starejšega brata...

In glej, na levo — sredi vaških babic, stoji udano njegova nekoč mlada žena ter priklanja svojo glavo. Dobra je bila, naj ji sveti nebeška luč. In mnogo muk in trpljenja je morala prestati... Revščina, delo pa brezkončna

Pridite tedaj vsi brez razlike stanu in strank, vsi, ki čutite jugoslovansko, na

veliki shod

ki se vrši na Cvetno nedeljo, dne 28. marca t. l. v dvorani Posojilnice v Gornji Radgoni.

Začetek ob 8. uri zjutraj. Nastopi več govornikov.

Sodelujeta oba domača pevski zbora.

Pokazati hočemo, da smo edini, kadar je treba nastopiti proti onemu, ki nas hoče zatreti. Pokazati hočemo, da vemo ceniti narodno svobodo, ta zlati sen naših pradedov, ki nas bo preko težav današnjega časa prepeljala v boljše in srečnejše dni. Ustanovili bomo podružnico Jugoslovanske matice, društva, ki bo skrbelo, da naši neodrešeni bratje ne izginejo v tujem morju, marveč ostanejo naši in z nami na veke.

Vsi na shod!

Pripravljalni odbor.

Zato so organizirali zelotsko ščuvanje proti mladi jugoslovanski državi, ki je pravkar nastajala v sosedstvu. Tej organizaciji so dali ime »Bauernkommando« ker je bila urejena po vojaško ter so imeli glavno besedo bivši častniki in odpuščeni uradniki. Nemškim obmejnim kmetom so po načrtu vbijali v glavo, da Jugoslovani nameravajo preplaviti štajersko deželo vse do Gradca, dasi so vedeli dobro, da v svoji preveliki skromnosti segamo samo po svojem. V resnici pa je »Bauernkommando« nameravalo vpriporiti na naših mejah nemire, vdreti na slovensko ozemlje ter se s svojim »junaštvom« postaviti pred objokano Germanijo. V ta namen je služila špijonaža, o kateri pri poveduje pisec omenjenega članka: »Nemško-štajerski voditelji so tistikrat, preoblečeni v dimnikarje, kakor na pr. v Mariboru in drugod, zahajali v prostore, kamor so imeli pristop zgolj zanesljivi Jugoslovani. Mlad nemški častnik je

skrb je posušila njegovo krasno ženo, zmračila ji oči in namesto lepote je prevzel obraz večer strah pred nepričakovanimi udarci življenja... Da, kje je njena sreča? Edini sin je ostal, upanje in radost, pa tudi njega je premagala človeška nepravda...

In glej, prišel je vaški oderuh, priklanja se nizko do tal, moli za odpuščanje grehov, da posuši krvave solze sirot; plaho se križa, pada na kolena in poljublja zemljo. In kipi, izgoreva srce Mihejiča in temni obrazi ikon gledajo s stene na vse človeško gorje in človeško nepravdo.

Vse to je minilo... vse to je tam, daleč. A sedaj je ves svet zanj ta temna sobica v zvoniku, kjer veter plaka v mraku in udarja z vrvmi ob steno... »Bog bo sodil vsem, Bog bo sodil!« — šepetec starec in kima z glavo, a solze tiho polzejo po starih licih zvonarja...

* * *

prišel v februarju preteklega leta preoblečen v mlekarico v Radgono, katero so takrat oblegale nemške čete in si je kot njihov pooblaščenec, stopajoč kot kmetič zadaj za močnim volom, ogledoval položaj sovražnika v tem starem obmejnem nemškem mestu. Po obni prizori so bili t krat vsakdanji. Seveda so tudi Jugoslovani pošiljali vohune. Ta obmejna služba pa še ni bila dovolj, ako se je hotela dežela obvarovati pred vojaškimi presenečenji. Zato se je odposlalo vohune čez zaprto mejo daleč na jug, v Ljubljano, v Zagreb in v Beograd. Pisec članka pravi dalje, da se je na ta način preprečil takratni naš pohod v Prekmurje ter zasedba ozemlja ob železnici Spilje—Radgona ter nadaljuje: »Ko je na to ogrski komunizem na naši vzhodni meji ustvaril povsem nove odnošaje, so se napotili zaupniki nemških Štajercev (Op. urod. t. j. zaupniki »Bauernkommando«), ki so znali več tujih jezikov, v Budimpešto; ker so bili opremljeni z zadostnimi pooblastili kot »inozemski komunisti«, jih je sprejel Bela Kun in njegovi ljudski komisarji. Z precejšnjo sigurnostjo se je ugotovilo, da se nemški Štajerski v času jugoslovanske nevarnosti ni treba ničesar bati z ogrsko-komunistične strani«.

Zanimivo in dovolj značilno pa je tole: »D. G.« priznava, da je bil eden najagilnejših sodelavcev, »Bauernkommando« visokošolec Hans Titta Probst iz Cmureka. Ta pa ima na Hlapju pri Sv. Jakobu v Slov. goricah posestvo in je za to tem lažje vohunil. Tega »odličnega« branitelja slavne Germanije in rez. častnika pokojne Avstrije, je dunajska policija nedavno zaprla, ker je skušal za dobro nagrado nekdanjega, sedaj od vseh prijateljev zapuščenega zaveznika v »mednarodnem komunizmu«, Belo Kuna siloma in na skrivnem prepeljati preko meje ter izročiti madžarskim oficirjem. Tako zanesljivi so »komunisti« okrog »Bauernkommando«!

Darujte za dijaško kuhinjo v Murski Soboti.

— Mihejič, ej Mihejič! Kaj je s teboj, ali spiš? — so vpili od spodaj.

— A? — je odvrnil starec in urno skočil na noge. Gospod! ali sem zares spal? Še nikdar se mi ni pripetila taka sramota.

In Mihejič je naglo z večjo roko pograbil za vrvi. Spodaj so kakor v mravlinjaku mrgoleli ljudje in zastave so plapolale v zraku, blesteče zlatih tkanin. Šli so z križevim potom krog cerkve in k Mihejiču je prihajal radosten klic: »Krist je vstal od mrtvih!«

In ta klic je odmeval valovito v starčevem srcu... In dozdevalo se je Mihejiču, da so se glasovi močnejše povzpeli v poltemi voščeni sveč in da je silneje zavalovala množica in da so se nagnile zastave in da je veter ujel valove glasov ter jih s širokimi zamahljaji raznesel v višave, kjer so se zlili z krepkimi, svečanimi zvoki zvona...

(Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

Jugoslavija.

Pogajanja dalmatinskega poslanca dr. Smoldake z parlamentarno zajednico in demokratsko-socialistično skupino glede preosnove vlade v široki koncentracijski kabinet, še niso končana. Demokratska zajednica je predlagala za predsednika ministrskega sveta dosedanega zunanjega ministra dra Trumbića, nasprotna skupina pa je ta predlog odbila. Pogajanja se nadaljujejo. V stvarnih vprašanjih se je že dosegla edinost, gre samo še za osebe. In to je pri nas poglavitno.

Na Hrvaškem se vrše občinske volitve, ki kažejo, kako čudne so razmere v tej deželi. V Slavoniji večinoma zmaga komunistična stranka. V glavnem mestu, Osijeku, so dobili komunisti 20 zastopnikov t. j. polovico vseh glasov. Večino imajo tudi v manjših mestih, tako na pr. v Virovitici, kjer ni nobene industrije in ki ima povsem kmetško ter malomeščansko prebivalstvo. Velicizanimi so tudi občinske volitve v Zagrebu. Bilo je 10 strankarskih list; tako pocepljeno in malenkostno je danes ljudstvo v naši državi. Dobili so: socialni demokrati 1 zastopnika, nestrankarska listina 1 zastopnika, Hrvatska pučka stranka 2 zastopnika, komunisti 20 zastopnikov, Frankovci 3 zastopnika, Radićeva stranka 1 zastopnika, Hrvatska zajednica 15 zastopnikov, demokratska stranka 5 zastopnikov, cionisti (židje) 2 zastopnika. Značilno je, da so frankovci najzagrizenejši nasprotniki narodnega ujedinjenja in petolizniki Habsburžanov nastopili s samostojno listo, dasi so takoj po prevratu likvidirali kot politična stranka. Dalje je bil izvoljen znani Radić, katerega so pa še tisti dan zaprli, ker ga je državno pravdnštvo obtožilo veleizdaje, storjene na zadnjem volilnem shodu v Sisku. Ne smemo prezreti tudi židov, ki so v stari monarhiji iskali zavetja v najbolj patriotičnih strankah, danes pa so — samostojni, cionisti, stranka z izrazito židovskim programom. Da še bolj osvetlimo hrvaške razmere, ugotovimo, da sta v Zagrebu kandidirala na istem strankarskem programu zagrebški mestni župnik in veliki mojster framazonske lože. To ni znamenje široke strankarske tolerance, temveč pristnohrvaška brezglavost. Iz nekaterih krajev prihajajo vesti o zmagah mlade Hrv. pučke stranke, ki skuša vbrizgniti v bolehati politični organizem Hrvatske cilje in vzore našega Kreka. Samo ta stranka se bo lahko spustila v odločilni boj z komunizmom, vse druge se bodo izčrpale v slepi meščansko-kapitalistični politiki.

Val zdravega in svežega življenja je prešinil minulo nedeljo vso Jugoslavijo — ob priliki ustanovitve »Jugoslovanske Matice«. Veselo je zaplapolal plamen narodne svobode na skupnem žrtveniku Jugoslovenov. In kasneje? Ali so to res samo trenutki, ki gredo mimo nas? Iz Koroške, kjer se že delajo priprave za plebiscit, je prišel glas, ki se dozdeva kot klic naše narodne usode: Opustite za sedaj vse medsebojne borbe in z združenimi močmi omogočite močnemu parlamentu, da v sedanjem odločilnem času ugodno reši vprašanje naših meja! In glas je šel skozi puščavo...

Jadransko vprašanje.

Mirovna konferenca bo nadaljevala svoje posle v San Remu. Jadransko vprašanje pa se bo seve tudi dalje obračalo na isti točki in diplomati bodo sedaj z te sedaj z one strani sunili vanj, rešeno pa le ne bo na ta način. Najrazumnejša metoda — direktna pogajanja med obema narodoma brez vmešavanja drugih držav — je onemogočena vsled italijanske trne in bahavosti. Naša delegacija čaka, kako bo izpadla preosnova Nittijeve vlade. Govori se nekaj o nastopu socialistične vlade, ampak vest je treba sprejeti z rezervo. Medtem pa je angleški ministr predsednik Lloyd George stavil nov predlog: Baroševa luka se odstopi Jugoslaviji, Reka pride pod italijansko suverenost, ozemlje med Reko in Opatijo se prepusti Jugoslaviji, toda Opatija, Ika in Lovrana naj bi ostale pod italijansko oblastjo. V Opatiji bi spadala polovica hiš pod Italijo, druga polovica pa k nam. Ta rešitev ni ravno dokaz za Lloyd Georgovo duhovitost in je za obe prizadeti strani nesprijemljiva. V zadnjem času naglašajo tudi laški listi, da je grožnja z londonskim paktom nekoliko smešna, zakaj Italija vendar ne more za-

pustiti Reke do katere po tem dogovoru nima pravice. Treba je tedaj najti kaj novega in to študirajo mirovni kovači že dolgo časa, a nobena prava misel jim ne pride v brihtne glavice. Zato zdaj spreminjajo zrak: iz Pariza v London in odtod na jug, proti Rimu. Bog jim daj pamet!

Nemčija.

Zadnjič smo poročali, da so se pruski generali, ti zakrknjeni nasprotniki revolucije, na svoja stara leta podali med — revolucionarje. Šlo jim je zato, da povzročijo med nemškim ljudstvom nove zmede in nemire, od katerih bi oni želi korist. Vedeli so dobro, da vsenemški strup še ni izgubil učinka in to jih je opogumilo, da so vprizorili vstajo v Berlinu. Prve dni je bil položaj zelo zapreden in se je zdelo, da ima Nemčija izbirati med boljše vzmom in staro junkersko konzervativnostjo. Komunisti so izkušali požeti klasje, ki je vzkliko iz junkerskega puča. Ponekod so že razglasili sovjetsko vlado, po drugih mestih pa so se vršili poulični boji in krvavi izgredi. V Lipskem je bilo v enem dnevu na ulicah postreljenih 120 oseb. Nemčija je stala pred državljansko vojno, to je pred robom prepada, iz katerega bi se morala dvigati cela stoletja. Toda že četrty dan revolucije se je pokazalo, da bo država prebolela to nevarno krizo. Generalska vlada je čutila, da se ne more vzdržati in je položila rožljajočo hohenzollersko sabljo. Njene čete so se neslavno umaknile z Berlina; med umikom se je vnela prava bitka, ker so oboroženi delavci in vladni vojaki streljali iz hiš na klaverne »revolucionarje« in jih mnogo ubili. O poveljniku generalu Lüdvitzu poročajo, da je storil samomor. Vlada bo postavila generalske upernike, med njimi tudi znanega Ludendorfa, pred sodišče. Med vladno skupino in neodvisnimi socialisti je bil dosežen sporazum, k čemur so največ pripomogli junkerski »puntarji«. Vlada se bo preosnovala ter bo v kratkem razpisala volitve. Z tem pa še ni rečeno, da je zmedam v Nemčiji konec, zakaj mnoge lastnosti nemškega značaja so neozdravljive in tudi prusaštvo bo prejalistej prišlo na površje.

Tedenske novice.

Današnja številka izide zaradi praznika šele v petek, zato pa ima 6 strani.

»Jugoslovanska Matica«, velika organizacija vseh sil trojedinega naroda za neodrešene Jugoslovane, o kateri govorimo obširneje na drugem mestu, se ustanovi tudi na severni meji. V nedeljo dne 28. t. m. bo ustanovni občni zbor gornjeradgonske podružnice, združen z veliko manifestacijo za našo neodrešeno domovino. Upamo, da bodo sledili tudi drugi obmejni kraji. Podružnica se lahko osnuje v vsaki vasi, če se priklasi najmanje 20 rednih članov. Udnina znaša 1 dinar, t. j. 4 krome mesečno. Za današnje razmere je to malenkostna žrtev na oltar domovini. Četrty litra kislega vina piješ manje in že si poravnal mesečno udnino. Nemški Tirolci, katerih precejšen del je tudi pripadel Italiji, so si nedavno ustanovili društvo »Andreas Hofer«, ki ima že preko 60.000 članov. Sramota bi bila za nas, če bi ne pokazali dovolj narodne zavesti — sedaj ko smo svobodni. Strnimo se tedaj vsi brez razlike stanu in strankarskega mišljenja v v okrilju »Jugoslovanske Matice« in pokažimo, da zlasti mi obmejni Slovenci, ki smo bili najbolj izloženi nemškemu nasilju, ogorčeno obsojamo roparsko delo Italije ter imamo in bomo imeli vedno odprto srce za naše rojake, ki jih je krivica obsodila k nadaljnjemu boju za svoj narodni obstoj!

† Župnik Bolkovič. Umrl je g. Anton Bolkovič, župnik v Artičah pri Brežicah. Pri Kapeli je imel svoje gorice in se je pogosto mudil na naših lepih gričih. Bil je odkrit prijatelj našega lista. Svetila mu večna luč!

Jugoslovanski novinarji so bili minule dni na potovanju po Čehoslovaškem. Ogleдали so si vsa večja mesta in zavode ter se oglasili pri vseh vodilnih možeh mlade a krepke čehoslovaške republike. Sprejem je bil povsod izredno prisrčen, bratski. Še ni dolgo temu, kar se je mudilo na Češkem jugoslovansko vojaško odposlanstvo, takoj za njim pa je sledilo od-

poslanstvo kulturnih in političnih delaycev. Ali ni to nekak potokaz: vojaško, in za njira politično zbliznanje v obrambo skupnih interesov Slovanstva?! Dr. L. končuje poročilo o svojih vtisih: »V Bratislavi smo čutili, kakó nam je blizu jugoslovanska zemlja; verjeli smo na koridor, ki mora priti... In koridor gre na morje. Z združenimi močmi z roko y roki pojdemo tja.«

Malgajevi pri Sv. Jurju ob juž. žel., imajo zopet rodbinsko nesrečo. Lansko leto so prepeljali na domače pokopališče znanega koroškega junaka nadporočnika Franjo, te dni pa se je vršil pogreb drugega brata, železniškega uradnika Josipa Malgaja, katerega so zlikovci na vlaklu med Zidanim mostom in Zagrebom oropali ter vrgli z ylaka. Pri tem je dobil težke poškodbe in umrl v brežiški bolnici.

Malo hitreje! Poroča se nam, da je neko uradno pismo, oddano v Ljutomeru, prispelo po 11 dneh »srečno in zdravo« v Radgono. Ta hitrost se pa imenuje polzeva!

Število uradništva se zmanjša tudi v naši državi. Zlasti ga bodo razredčili pri ministrstvih v Beogradu.

Plače črkostavcev so se v Sloveniji zopet povišale za 30 odstotkov.

Premalo drobiža. Iz kmetijskih krogov se nam pritožujejo, da je nastalo veliko pomanjkanje drobiža. Pri zamenjavi se dobe samo večje novčanice. Desetkronske, eno in dvo-kronske bankovce pa ljudje skrivajo in ne dajo v promet. Pomanjkanje drobiža moti ves denarni promet. Radovedni smo, bomo li kmalu ugledali nov kovani novc, katerega je baje v Beogradu na vagone.

Draginja in sama draginja. Ko so kolkovali denar, so cene narastle in se višale dalje. Vpili smo po zamenjavi, češ, draginja mora pasti, imeli bomo lasten denar. Toda zadnji dnevi kažejo, da še nismo dospeli na vrhanec, loči nas pa samo par korakov in se zvrnemo v prepad. Naj nas le »navijajo«! V Mariboru so stali nedavno dobri ženski čevlji 500 K, sedaj stanejo 1000 K. Podražilo se je meso tekom par mesecev za enkratno ceno, enako druga živila, da o manufakturi niti ne govorimo. V vojnem času smo vsi tožili o draginji, ali danes so nam tiste cene tako pravljene kot so bile takrat mirovne. Jasno je, da tako ne gre naprej in da vendar moramo priti malo dalje od samih strankarskih preprirov o valuti in grehah raznih ministrov. Tako so se prerekali med seboj še februarja l. 1917 ruski generali, a že marca je zrevolucioniran narod odlagal orožje ter tekom par mesecev ustvaril iz Rusije tisto, česar ni nihče predvideval. Slepomišenje se včasih grozno maščuje. Treba je, da si oni na državnem krmalu zavijajo rokave, premerijo morje in nas spravijo na varno. Zmage komunistov na Hrvaškem so dovolj kričeče znamenje, kam plovemo.

Madžari tudi žigosajo denar. Iz Budimpešte se poroča, da je madžarska vlada odredila žigosanje denarja. Pri tem se odtegne 50% ter izdajo državni boni.

Rekvizicije v Avstriji. Nemška deželna vlada štajerska je sporočila deželni vladi za Slovenijo in okraj glavarstvu v Mariboru, da se vrše te dni z žandarmerijsko asistenco nasilne rekvizicije žita in živine v pol. okraju radgonskem tudi v bližini jugoslovanske meje. Ker ni izključena uporaba orožja, se jugoslovansko ljudstvo ob meji opozarja na to, da se ve ravna. — Z druge strani nam poroča nek potnik: Dne 16. t. m. se je nudił potnikom med Špiljem in Radgono v bližini postaje Gozdišče zanimiv prizov. Okrog 200 kmetov je bilo oboroženih, da se upre žandarškim rekvizicijam. Žandarjem se je posrečilo jih razorožiti. — Tako se godi nemškemu kmetu, in slovenski kmet naj bi zabavljaj čez državo?!

Glavno poverjeništv ministrov za agrarno reformo v Ljubljani nam naznanja, da sprejema stranke vsaki teden izključno in brez izjeme le v torkih, četrtykih in sobotah od 10. do 13. ure. Ob drugem času ostane urad za stranke zaprt. Vsako notranje uradno poslovanje je nemogoče, če bi moralo maloštevilno uradništvo poverjeništv v vseh uradnih urah sprejemati stranke. Zato je omejitv uradnih ur za stranke v interesu dela in točnega poslovanja poverjeništv neobhodno potrebna.

„Jugoslovanska Matica“.

Dne 21. t. m., na prvi spomladanski dan, je naš narod spregovoril zopet veliko in odkrito besedo. Ni nas užugala tuja sila in ne omotila lastna slabost, izživeta v malenkostnih in osebnih strankarskih bojih — ne, mi vsi vemo, kako težaven je naš položaj in kako nemiren je narod, dokler je le en njegov sin v tujini, kakor je dejal Mazzini. To nedeljo se je na slavnosten način ustanovila »Jugoslovanska Matica« v Beogradu. Isti dan so se osnovala tudi njene podružnice v vseh važnejših središčih Jugoslavije. V Ljubljani, kjer je sedež glavne podružnice za Slovenijo, se je vršila velika manifestacija, pri kateri je sodelovalo vse, kar pri nas čuti jugoslovansko, brez razlike strank in stanu. Podobno je bilo tudi po drugih mestih in krajih. V središču Prekmurja, v Murski Soboti, se je zbralo jugoslovansko čuteče prebivalstvo in dalo izraza skupni volji vsega naroda treh imen a ene duše: ne vkloniti glave in delati, dokler ne bodo vsi Srbi, Hrvatje in Slovenci priključeni naši svobodni državi. Tudi v Prekmurju se je ustanovila »Jugoslovanska Matica«.

Kaj pa je »Jugoslovanska Matica«? Iz njenih pravil se da povzeti prav kratko namen društva: »cilj je društvu pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov Jugoslovancev v tujini«. Jugoslovanci v tujini! Ali jih ni na stotisoče, ki so vsled usodepolnega izida svetovne vojne odcepljeni od nas, ki so v tujini?! Pač ne za vedno, zakaj naroda ne more ubiti nobena sila, dokler je v njem volja do življenja in vera vase. Na Pruskem je zadnja leta pomemčevanje tamošnjih Polakov dospelo tako daleč, da so jih s silo spodili z očetovske hiše in zemlje ter jo prodali Nemcu. A Poljaki niso obupali. Na pokrite kmetijskem vozu so potovale poljske družine širom tlačene domovine in morda je ravno pogled na njih bodril Poljake, da so vztrajali v svoji borbi. In niso obupali. Danes so svobodni in Poljska je zopet združena, močna, polna mladega življenja. Naši bratje so tudi siloma odtrgani od nas. Evropski imperijalizem, nikdar sit, nikdar dovolj zloben, je zasekal med nas in naše brate meje, ki so za-

skelele ves narod. V dno duše smo ogorčeni, stiskamo pesti — a nezadostna je danes naša moč, še sami se nisimo osvobodili na znotraj, še sami se izgublamo v prepirih in srdih. A jedro je zdravo. Naš ujedineni narod bo živel in se razvijal v slavno bodočnost. Zato ne sme in ne more pustiti, da bi deli njegovega telesa, ki leže razmetani onkraj jugoslovanskih meja in daleč po svetu, hirali in umirali v tujem suženjstvu. Dokler si ne pridobi dovolj moči, da te raztresene ude zbere in jim pribori vso neokrnjeno pravico — dotlej hoče biti naš narod vsaj v duhu v njimi in podpirati njihov gospodarski in kulturni razvoj. In to je — »Jugoslovanska Matica«! Društvo, ki skrbi za naše brate onkraj meja. Koliko jih je tam! Ena tretjina vseh Slovencev in tisoči Hrvatov so danes v Italiji, mnogo Slovencev še je pod nemško oblastjo, mnogo Srbov in Hrvatov pod Madžari in Rumuni. Največ jih je pod Italijo in ti so v prvi vrsti potrebni pomoči svobodnega naroda. Koliko pa je naših delavcev v Ameriki, pa v nemških plavžih in tovarnah; za vse moramo skrbeti, noben se ne sme več izgubiti. To je skrb Jugoslovanske Matice. Ali ni to lepa in važna naloga? Vprašajmo jo z pesnikom Župančičem:

Boš jih kot lastavke k sebi priklicala?
Kakor golobe prizvala pod krov?
Ali jih tuja bo slava premamila
in jih nikoli več k tebi ne bo?

Mi obmejni in pomurski Slovenci moramo obratiti še posebno pozornost »Jugoslovanski Matici«. Podpirajmo jo! Snujmo podružnice! Če se v katerem kraju prijavi 20 rednih članov, se lahko ustanovi podružnica. Redni člani so pa oni, ki plačujejo mesečno 1 dinar članarine. Podružnice se lahko moške ali ženske oziroma mešane ali pa mladinske, ne smejo pa se deliti po strankah ali veroizpovedovanjih. Tu se stekajo skupne vezi vsega naroda; narod, ki je zdrav, tukaj ne bo poznal kakršnikoli razlik, ki sicer ločijo posamezne člane med seboj.

»Jugoslovanska Matica« pozdravljamo najtopleje!

Zborovanje prekmurskega narodnega sveta.

Prekmurje je edina pokrajina v Jugoslaviji, ki ima nekak pokrajinski zbor. Iz vsake občine je izvoljenih sorazmerno število zastopnikov, ki se od časa do časa sestanejo ter povedo civilnemu komisarju želje in pritožbe ljudstva ter poslušajo njegovo poročilo o delovanju upravnih oblasti v Prekmurju. Ta ustanova je zelo zdrava, ker leži nekako v sredi med širjo in ožjo avtonomijo in ker v ljudstvu krepki čuti pravičnosti in političnega poštenja.

Tako zborovanje se je vršilo dne 17. t. m. v prostorih Narodne čitalnice v Murski Soboti. Na dnevnem redu so bile sledeče točke: 1. Poročilo civ. komisarja o dosedanjem delovanju civilne uprave v Prekmurju. 2. Poročilo šolskega nadzornika. 3. Denarno vprašanje. 4. Organizacija izvoza in uvoza. 5. Slučajnosti.

Civilna uprava.

Zastopnik deželne vlade za Slovenijo, poverjenik dr. Verstovšek otvori zborovanje ter izroča pozdrave deželne vlade, zaeno pa opozarja zastopnike prekmurskega prebivalstva, da naj imajo pri vseh vprašanjih pred očmi težaven položaj države in splošne razmere pri nas in po svetu.

Civilni komisar za Prekmurje Berbuč poda poročilo o delovanju uprave. Takoj pri prvi točki se je vnela debata. Šlo je za imenovanje gerentov. Zastopnik občine Bogojina je opozarjal, da je med gerenti par ljudi, ki pri svojih občanah niso priljubljeni. Vsled pritožb na civ. komisarijat je oblast iskala novega gerenta za Bogojino potom orožništva. Zastopnik graja ta način in zahteva, da se vpraša ljudstvo in ne orožniki. V Prekmurju je od pamtiyeka v navadi, da se zberejo vaščani in si sami izvolijo moža iz svoje srede za župana. Civ. komisar odgovarja, da pravičnih volitev še ni mogoče izvesti, v ostalem pa se bo oziral na

želje občanov. — Dalje poroča civ. komisar, da uradnih dnevov v Cankovi in Križevcih ni bilo mogoče odpreti vsled tega, ker ni dovolj uradnikov. Upa, da se temu v kratkem opomore. Poroča o izvedbi sklepov zadnjega zborovanja, tako glede vodstva matrik, ki odslej pripada cerkvenim uradom vseh treh ver, kakor glede sklepanja zakonov, ki se vrši na način, kateri velja v Sloveniji. Glede ustanovitve kat. višje cerkvene oblasti za Prekmurje in imenovanje rojaka dr. Rogača, se zaenkrat ni dalo nič doseči; stvar pa bo urejena po sklepu miru. Opozarja končno na pomanjkanje uradništva pri upravnih oblastih in upa, da se tudi v tem oziru razmere izboljšajo.

Prometne zveze.

Civilni komisar podaja pregled dosedanjega dela za vzpostavitev prometnih zvez z ostalo deželo in državo. Vprašanje mostu čez Muró še ni rešeno; napravljeni so pa načrti za mostove pri Moti, Radencih in Veržeju. Vpraša navzoče, kateri od teh načrtov se jim zdi najvažnejši in najnujnejši. Skoraj soglasno so se izrazili za Veržeje, ki leži nekako v sredini. Umestna pa je bila pripomba iz vrst zastopnikov: pa ne za sto let — takoj hočemo most! — Glede železniškega vprašanja je bil zadnjič izbran poseben odbor. Tokratni načelnik odbora, policijski komisar Puš pojasnuje, da so v razpravi trije projekti: Sobota—Radinci; Beltinci—Ljutomer; Sobota—Doljna Lendava. Zadnji načrt je najlažje izvedljiv, ker ni treba nobenega mostu in ker je progla dolga le okrog 30 km. Poroča tudi o načrtih brežiškega železniškega odseka, ki govori o najkrajši zvezi čehoslovaške z Reko čez Mursko Soboto—Ljutomer—Brežice—Novo mesto—Reka. O tem sicer dobrem načrtu pa se ve le to, da je — načrt. Zborovalci zahtevajo soglasno, da vlada čimpreje uredi prometne zveze.

Prekmursko šolstvo.

Šolski nadzornik Jurak poda precej izčrpno poročilo o šolskih razmerah v Prekmurju. Slovensko Prekmurje šteje skupno 93 šol; od teh je 30 državnih, 2 meščanski, 41 rimskokat., 14 evangeličanskih verskih šol, 5 občinskih ter 1 židovska. Meščanski šoli obstojate v Murski Soboti in Dolnji Lendavi. Meščanska šola v M. Soboti se je spremenila v toliko, da ima sedaj 4 razrede za oba spola, dočim je bila preje ločena; v ostalem delu posloplja pa je otyorjena gimnazija, ki se bo od leta do leta izpopolnila do velike (8 razredne) gimnazije. V D. Lendavi je deška meščanska šola (kot profesor je nastavljen čehoslovaški državlján Medzihradsky). — Država je preyzela vse državne šole in nosi vse stroške, učitelji pa bodo podrejeni okrajnemu šolskemu svetu v Murski Soboti. Občinske in verske šole ostanejo, kakor so bile, država pa plača in začasno imenuje učitelje na vseh teh šolah. Verske šole se pa smatrajo kot zasebne in nosijo bremena verske občine. Glede učnega jezika na vseh šolah v Prekmurju je vlada že lansko leto izdala odlok, ki urejuje to vprašanje. Na ljudskih šolah, v katerih kraju je prebivalstvo slovenske narodnosti, je učni jezik slovenski. Nemščina ali madžarščina se poučuje le tedaj, ako se na zahtevo starišev priglasí 15 otrok v razredu. Vendar je pouk neslovenskih jezikov neobvezen, traje tri ure na teden in sicer vedno po obveznem pouku. Na ljudskih šolah, kjer je prebivalstvo madžarske ali nemške narodnosti, je učni jezik madžarski ali nemški, slovenščina pa obvezen predmet. Na manjšinskih šolah se osnovnim razredom priklopijo vzporednice v enem ali drugem jeziku, povsod pa je slovenščina obvezen predmet. Na meščanski šoli v M. Soboti je učni jezik slovenski, madžarščina se poučuje obvezno. Deška meščanska šola v D. Lendavi obdrži začasno madžarski učni jezik, slovenščina pa je obvezna. Glede učnih moči se je stvar uredila sledeče: Prošnje za sprejem v jugoslov. službo je vložilo 87 učiteljskih oseb, od teh je bilo odslovljenih 40, vpokojenih 7 ter sprejetih 40; 8 učiteljev se je premestilo. 67 učiteljskih oseb bivše madž. vlade ni prosilo za sprejem in so se jim zato izstavili odslovlilni dekreti. Začasno je bilo 44 učnih moči prideljenih iz Slovenije. Pouk se vrši na 81 šolah, kjer poučuje 122 učnih moči. Brez učiteljstva je 9 šol, manjka še 53 učiteljev; upati je, da se bodo ta mesta izpopolnila najpozneje z začetkom prihodnjega šol. leta, ki bo dne 1. septembra t. l. Končno je šolski nadzornik opozoril na šolska zemljišča z posebnim ozirom na verske (zasebne) šole. Zborovalci so prejeli to poročilo z posebnim zadoščenjem in veseljem na znanje.

Socijalna oskrba.

Civilni komisar poroča o zanimivih socijalnih vprašanjih na Prekmurskem. Invalidsko vprašanje se je v zgornjem delu pokrajine rešilo s tem, da so posebne vojaške komisije izvršile v Cankovi in M. Soboti pregled invalidov in ugotovile stanje njihove pohabljenosti. Tem se nakažejo pokojnine. V spodnjem delu, ki pa spada pod pukovski komandó v Varaždinu, se to doslej še ni dalo izvesti, ker omenjeno poveljstvo na komisarjev dopis ni odgovorilo. Glede vojaških podpor je poslal civ. komisar od vasi do vasi dva moža, ki sta sprejemala prošnje. Vloženih je bilo 2865 prošenj, od teh je dosedaj rešenih 1827. Ostale bodo rešene v najkrajšem času. Najvažnejše socijalno vprašanje v Prekmurju pa je brezposelnost, ki zadeva zlasti zgornji del, tzv. Goričko, kjer so večji del kmetijski proletarci. Ti so hodili leta in leta v bogatejše madžarske kraje na delo in si prislužili žita ter slanine za svoje obitelji. Sedaj je meja zaprta. Oni, ki so bili pred in med oziroma tudi po okupaciji v sosednih madžarskih pokrajinah na delu, so poizkušali spraviti žito čez mejo, a ni šlo. Tudi intervencija civ. komisarja pri vladi ni dosegla uspeha. Delavcem so se izplačale mezde v madžarskem t. j. nežigosanem denarju, ki je v Jugoslaviji brez veljave. Treba je, da se za te ljudi zavzame država in jim v območju lastnih mej priskrbi delo in zaslužek. Državna posredovalnica za delo, ki pa še ni odprla poslovalnice tudi v Murski Soboti, bo poizkušala zaposliti prekmurske dninarje v Slayoniji ali

drugje, morebiti tudi za plačilo v naturalijah. Povrh tega se bo v kratkem začela regulirati Mura, kjer bo lahko zaposlenih več delavcev. Vprašanje penzionistov se je rešilo ugodno, duhovniške plače se uredi pozneje, prošnja evangeličanskih duhovnikov za podporo bo tudi rešena ugodno. Važno je vprašanje bolniškega zavarovanja; ugotavlja se, da še vedno ni odprta poslovalnica bolniške blaganje za Prekmurje; če se hoče raztegniti delokrog gornje-radgonske na celo Prekmurje, bi to ne odgovarjalo potrebam Prekmurja.

Aprovizacija in izvoz.

V vprašanju aprovizacij: pojasni civ. komisar težave, ki nastajajo pri dobavi moke, petroleja, sladkorja in ki so večalimanj povsod enake. Prebivalstvo naj potrpi, hudo je še bolj v drugih deželah. Glede izvoza je položaj ugodnejši, odkar nakupuje Vnovčevalnica živino in žito. Proti njenim nakupovalcem pa se dvignejo ostre pritožbe. Izvoz jajc in perutnine bo prevzela Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni. Predlog Kmečke zveze za dovolitev direktnega izvoza za rekompensacijsko blago najbrž ne bo izve ljiv, ker je ves izvoz ustavljen in ker bi se na ta način napravila za Prekmurje posebna izjema, katero bi zahtevale tudi druge pokrajine, s čimer bi bili porušeni principi državne oskrbe izvoznega in uvoznega prometa.

Denarno vprašanje.

Denarno vprašanje, nadaljuje civilni komisar, je zelo komplicirano, in če je kje komplicirano, je pač v Prekmurju. Med ljudstvom krožijo tri vrste slabih bankovcev: nežigosani ali madžarski, boljševiški in falzifikati kolkovanih (zlasti 1000 K). Ljudje nimajo dovolj dobrega denarja, večkrat niti toliko ne, da bi si kupili najnujnejše potreščine pri aprovizaciji. Brezvestni hujskači so kriji, da ubogo prebivalstvo, ki je po prevratu toliko pretrpelo, ni imelo dovolj zaupanja v markiranje ozir. že žigosanje in povrh tega nežigosani madžarski denar še vedno prihaja čez mejo, bodisi vsled tihotapstva, bodisi potom delavcev, ki delajo onkraj meje in katerim se izplačujejo mezde v madžarski valuti. — Zbovalci opozorijo na to, da so imena židov, kateri so ytihotapili v Prekmurje velike množine falzifikatov, splošno znana in so tudi oblasti zadostno poučene. Zahtevajo, da se najstrožje nastopi proti njim. — Komisar poroča, da se vrše pogajanja med bankami, ki bi morebiti pokupile nežigosani in boljševiški denar po dnevnem kurzu. Tudi vladni zastopnik dr. Verstovšek ze zavzema za ubogo prebivalstvo, ki rayno vsled denarnega vprašanja največ trpi, ugotavlja pa resne poteškoče, zlasti: kako naj se loči pravični madž. denar (delavske mezde) ter pod terorjem sprejete boljševiške novčanice od krivičnega (ytihotapljeni madžarski bankovci, vtihotapljeni falzifikati itd.) Zagotavlja, da bo vlada storila vse, kar se bo dalo storiti.

Agrarna reforma.

Komisar za agrarno reformo Štrekelj poroča o stanju agrarne reforme v Prekmurju. Polja veleposestev že obdelujejo kmetje, tudi travniki so se že razdelili. Prihodnje dni se bodo po občinah izvolili občinski agrarni odbori za razdelitev zemljišč, ki bodo dajali navodila osrednjemu odboru v Murski Soboti, kateri bo delil veleposestniško zemljo.

Sadjarstvo.

Potovalni učitelj Vojsk govori o razvoju sadjarstva v Prekmurju ter se posebno zavzema za ustanovitev vzornih vrtoy ter vzorno kmetijsko gospodarstvo na šolskih ali učiteljskih zemljiščih.

Razne zadeve.

Proti koncu zborovanja se razvije živahna debata, v katero posežejo razni domači zastopniki. Dolnjelendayski župan Sever iznaša v dolgem in tempametnem govoru svoje nazore o posameznih vprašanjih, tičočih se Prekmurja ter opozarja vlado na razne zahteve, ki jih imajo prekmurski Slovenci. Zlasti oštro biča poveritev nakupovanja izvoznega blaga pred ljudstvom kompromitiranim ljudem, proti katerim se dvigne živahen protest. Govorniku se pridružijo vsi kmetijski zastopniki. Izza daljše debate je bilo zborovanje sosyeta zaključeno. Pri vsem tem pa

se je pokazalo, da je prekmursko ljudstvo bistroumno, pravicoljubno in že precej narodnozavedno. Zaupa naši državi, skupni materi vseh Jugoslovanov, zaupa vladi ter njenim oblastim v Prekmurju. Čas je že, da se naša jaynost živahneje zanima za naše lepo, rodovitno in dobro Prekmurje.

Besede poštenjaka.

Odličen obmejni kmet nam piše: Nisem politik, nimam interesa, da se peham za strankarske koristi. Sem pa zaveden volilec Kmečke zveze. Slovenec sem bil tudi v tistih časih, ko je pri nas na meji bilo težko, ostati Slovenec. Danes pa, ko smo dosegli svobodo, o kateri v dobi najtrših narodnih bojov nisimo niti sanjali, me je po pravici — sram, ko čitam slovenske liste. Poglejte: Te dni sem se nameril na ljubljanska lista »Ljudski glas« in »Domovina«. »Ljudski glas«, glasilo socijalnodemokratskih kmetov, ima v 11. številki članke s sledečimi nadpisi: »Smrkavci!« »Sleparji!« »Klerikalni tatovi!«. Da je v teh člankih vsaka druga beseda psovka, se razume samo po sebi. Nekoliko bolj »gospodski«, a bivstvu enako surov je ton, ki vlada v »Domovini«, glasilu demokratske stranke. Moj Bog, saj je prav, da imate različna mnenja in naziranja, tudi vsi čevlji niso po istem kopitu, ampak pošteno ljudstvo ne mara vaše surovosti in slabe olike. Takointako je med nami preveč surovosti, sovraštva in podlosti, ki jih je zaplodila vojna, pa pričakujemo, da vsaj kulturnih sadov — kot je časopisje, ne bomo dobili do rok poyaljanih v blatu. Taki listi gredo od rok do rok in pomislite, da naš človek čita časopisje drugače kot kak inteligent. Njemu je vsaka zapisana beseda večalimanj resnična; njega zamorejo taki članki le demoralizirati. Občujem tudi s pristaši drugih strank, saj sem za prijateljstvo med vsemi — in vem dobro, kaj sodijo oni o pisavi svojih listov. Le tako naprej, ampak težko tistim katere je sram — biti čitatelji takih slovenskih listov. Pa še nekaj: Čitam tudi nemške liste, med njimi take, ki so v načelnem nasprotju s sedanjo avstrijsko vlado in ki se prav tako bore za svoje strankarske smotre. Povedati pa moram odkrito, da takih izbruhov sovraštva in nestrpnosti nasproti Nemcem drugega političnega prepričanja ni najti. Če ste žurnalisti sprti med seboj, zaprite se v kako veliko dvorano in se psujete, pretepajte, če treba cel teden. Mi bomo že potrpeli za ta čas. Potem pa pojdite zopet v svoje redakcije in nam pišite tako, da bomo lahko — ob nedeljah in praznikih — v času počitka po težkem delu čitali z veseljem in zadoščanjem, vsak svoje strankarske liste — ako že mora tako biti. To so moje besede!

K letošnjim naborom.

K naboru (rekrutaciji) morajo priti skupno in naenkrat prav vsi vojaški obvezanci letnikov 1896—1900, ne glede na to, če in koliko časa je posameznik že služil pri vojaki; dalje vsi oni, ki so bili pod bivšo Avstrijo ali pa tudi v naši vojski že asentovani ali prebrani. Vojaški obvezanci, ki so že odslužili svoj rok v kadru, bodisi v avstroogrski ali v naši vojski, naj doneso naborni komisiji uradna dokazila o njihovi celokupni vojaški službi, kar bo naborna komisija v naborni listi zabeležila. Oni pri naboru za sposobne in polusposobne spoznani vojaški obvezanci, ki so svoj rok v kadru po navršitvi njihove starosti 18 let že odslužili, se ne bodo pritegnili v aktivno službo. Invalidi letnikov 1896—1900 so naborne obveznosti oproščeni, če predložijo svoje listine o invalidnosti svojim županstvom ali najbližji orožniški postaji. Vsaki naborni obvezanec mora prinesiti k naboru družinsko poročilo, katero mu izda župni urad. Poročilo mora biti potrjeno od župnega in občinskega urada. Onim, ki bi tega poročila naborni komisiji ne predložili, se bo enostavno določil polni rok aktivne vojaške službe ter se na naknadne prepozno vložene prošnje ne bo moglo ozirati, četudi bi imel pravico na skrajšan rok kot pryenec, hranilec itd. Kar se tiče poklica in fizične sposobnosti družinskih članov vojaškega obvezanca, naj se družinsko poročilo

kolikor mogoče izpopolni. Glede dokaza, koliko neposrednega davka vsaki plačuje, zadostuje potrdilo davčnega urada. Ta dokaz naj vsak vojaški obvezanec prinese s seboj. Oni, ki se odteguje na boru, bo kaznovan in prisilno [po orožniku priveden. Oblasti opozarjajo, da je za ta prestopok določena visoka kazen.

Svetovna polomija.

Vrhovni zavezniški svet je izdal takozvani »ekonomski manifest«, kjer razpravlja o gospodarskem položaju celega sveta. Povzamemo par zanimivih mest: Zgodovina dokazuje — stoji v prvem članku — da so se cene dvignile po vseh dosedanjih vojnah. Za časa napoleonskih voja so narastle cene na Angleškem za 67 odstotkov in je bilo treba 8 let, predno so se izravnale. Za časa ameriške naščanske vojne so se dvignile cene na Angleškem za 100 odstotkov in šele čez 12 let padle na prejšnje razmerje. Sedanja vojna je prinesla sledeče povišanje cen: v Združenih državah za 120%, v Veliki Britaniji za 170%, v Franciji in Italiji za 300%. Mir pa še vedno ni vzpostavljen. Rusija še ima armado, ki šteje najmanj poldrugi milijon vojakov. Na Poljskem, v Rumuniji in novih državah bivše avstroogrške monarhije je pod orožjem okrog 1 milijon vojakov. Nemčija nima ne denarja ne kredita. Njen polom je povzročil dezorganizacijo. Avstrija je gospodarsko popolnoma propadla, v Rusiji pa je nered in državljanska vojna. Rumunija, ki je pred vojno izvažala 6 milijonov kvarterjev žita, komaj da sedaj prehranjuje lastno prebivalstvo. Dne 1. decembra je bilo na Rumunskem obdelanih le 530.000 ha, dočim se je poprej obdelalo povprečno en milijon ha. Tudi je silno padla produkcija premoga. Razmerje med produkcijo l. 1913 in 1919 je sledeče: v Angliji 234 nasproti 292 milijonov ton, v Franciji 22:44, v Nemčiji 109:173, v Združenih državah 495:517 milijonov ton. Dalje opozarja manifest, da je znatno narastla poraba in to ne le v Evropi. Prebivalstvo Japonske in Kitajeke se je preje preživljalo večjidel z rižem, danes potroši zelo mnogo mesa. Brez ozira na živila je narastla poraba obleke, obuvala in tovarniških izdelkov. In tudi preveliko trošenje je pojav, ki navadno sledi vsaki vojni. Povečal se je tudi promet papirnatega denarja. Anglija je imela l. 1903 v prometu 30 milijonov, leta 1919 pa 450 milijonov; Francija l. 1903 — 230 milijonov, leta 1919 pa 1500 milijonov itd. Istočasno se je dvignil vojni dolg Nemčije na 7000 milijonov, Francije na 6750 milijonov, Italija na 2750 milijonov in Združenih držav na 5000 milijonov. Skupni dolg sveta iznaša 40 milijard angleških funtov. Tudi kupna moč zlata je padla. Pri dobavi kreditov nastajajo velike težave. Vladni krediti se naj dopuste le v skrajni sili, sicer so sprejemljivi le trgovski krediti. Brez kreditov pa ni obnovitve in brez obnovitve sa svet ne more bližati prejšnjemu stanju.

Kmetiški dom.

»Hišica moja — moje veselje!« pravi star pregovor. In res: koliko yesejja ima naš človek z lastno hišo! Njene strehe se oklepata mir in sigurnost, v domači hiši se čuti zadovoljnega in varnega.

Globoka čuvstva, ki jih goji slovenski kmet do lastnega doma, imajo tudi velik vzgojni vpliv. Ozračje rojstne hiše vpliva na otroke ter jim večkrat določi življensko smer. Oni, ki vzljubijo očetovsko hišo, se ne bodo dali tako lahko odtrgati od nje; nemir in nezadovoljstvo v hiši pa jim bo pokazalo prvo priložnost, da zbeže iz hiše — večinoma v mesta ali daleč na tuje.

Beg z dežele, o katerem se je pri nas razpravljalo že v mirnem času, so povzročile v prvi vrsti slabe gospodarske razmere. Kmetije so boljbolj lezle v dolgove mnogo jih je šla na boben, kmetiško življenje je bilo razkrojeno in razdrto. Armada kmetijskih proletarcev je rasla. Doma se je životarilo, hiše so samevale, ginilo je staro kmetiško veselje in delo na polju se je dozdevalo vse težje, napornejše.

Naš pisatelj A. Prepeluh — Abditus je v svojem spisu »Problemi malega naroda« podal par lepih misli o teh vprašanjih. Propadla je domača industrija, ki je pomagala kmetu, da se je dostojno preživel na svojem nezadostnem posestvu; tuji kapital je silil med nas in izkušal podjarmiti ves kmetiški narod; velikanski fidej-komisi in velika posestva tujih plemičev so še vedno zaklepala našo zemljo in naš narod v sužnosti. Odpreti bi bilo treba naravne zaklade; dati zemljo onim, ki jo hočejo obdelovati in ki je nimajo dovolj; gospodarsko organizirati našega kmeta in malega človeka. S temi misli je bil dan cel program za bodočnost.

Gospodarske razmere našega kmeta danes niso več tako brezupne, dasi se valijo nanj huda davčna bremena — sadovi vojne. Izvedba agrarne reforme bo zagotovila marsikateremu mlademu paru lastno zemljo, svoj dom. Gospodarska organizacija, ki si pridobiva vedno več tal med našim ljudstvom, bo nudila kmetu sredstva in pripomočke, da se obrani na dostojni višini; da ga yrtimec slabega svetovnega gospodarstva ne potegne v staro mizerijo. Na ta način bo ustavljeno izseljevanje, zlasti če računamo, da se bo naša industrija zelo povzdignila, ker imamo svobodno narodno državo, ki že samaposebi jamči za boljšo bodočnost širokih kmetijskih slojev.

(Dalje prihodnjic.)

Tobačna glavna trafika v Mariboru, Marijina ul. 12 je do 7. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 7418 K 05 v. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 700 K jamščine.

Poset v žrebčarnah. Ker se razširja med konjerejci neresnična vest, da je zabranjen vhod v žrebčarno in žrebetišče, naznanjamo, da je dovoljen vstop vsakemu, če se prijavi na žrebčarni pri straži, v žrebetišču pa pri podčastniku.

Zamenjava bankovcev. Od 16. t. m. dalje bodo zamenjavali bankovce po 100, 50 in 20 kron v Ljubljani samo še: finančna deželna blagajna, davčni urad za mesto, davčni urad za okolico, poštni čekovni urad in podružnica avstro-ogrške banke v Ljubljani; v Mariborni davčni urad in podružnica avstro-ogrške banke; po deželi sploh vsi davčni uradi. Drugi zavodi, ki so doslej bankovce zamenjavali, prenehajo s tem delom dne 15. t. m. zvečer.

K poročilu o zasedanju prekmurskega sosveta pripomnimo dodatno, da je prišlo v pretres tudi vprašanje o avtonomiji Prekmurja po znanem načrtu prejšnje vlade. Zastopniki občin so soglasno zahtevali, da ostane Prekmurje pod upravo deželne vlade za Slovenijo in izrazili željo, da bi se zaradi olajšanja civilne uprave tudi vojaško ne delilo med dravsko in sasko divizijsko oblast. Odločno so odklonili upravnike takega imena in slovesa kot je bivši kranjski okr. glavar Schitnigg.

Gunnigham se pravilno glasi ime patrona radgonskih Nemcev pri protinemški antanti, angleškega polkovnika na Dunaju. Še advokat slovenskih narodnih uskokov, radgonsko-obranjski list »D. G.«, mu je zapel v slavo in pripomnil, kako hvaležni so mu Radgončani, katerim je ostal od prvega poseta v najboljšem spominu. Pač verjamemo!

Srebrne krone se kupujejo v Avstriji 1 krona po 23 kron v papirju; petkronski srebrnik pa po 119 K v papirju.

Resnica o 20% odtegnitvi pri kolkovanju bankovcev. Znano je, da je prejšnja demokratska vlada utemeljevala odtegnitev 20% od kolkovane svote s tem, da se bo zmanjšala množina v prometu se nahajajočih avstro-ogrskih bankovcev za eno milijardo, s čimer bo ostali denar pridobil na vrednosti. To ni bilo napačno mišljeno, a žal da so dejanja drugačna kot pa besede. Sedanji ministr. predsednik Protič je povedal v narodnem predstavništvu, da prejšnji finančni minister odtegnitvega denarja ni zaprl v blagajne, kot bi ga moral, če bi hotel popraviti vrednost krone, marveč ga je vporabil za državne izdatke in tako je bil tekom treh ali štirih mesecev zopet v prometu kot poprej. Kolkovanje bankovcev je bilo brez vsakega uspeha in je le poslabšalo naše valutne težave. Tako čudna pota hodi naša finančna politika!

Vžigalic bo malo. Največja tovarna za vžigalice v Jugoslaviji, »Diava« v Osijeku je morala vsled pomanjkanja surovin (klorkalija) na nedoločen čas ustaviti delo.

Domače vesti.

Gornja Radgona. Obrajnski list se raduje ker še niso prispeli stroji za slovensko tiskarno v Gornji Radgoni. Zapreka, ki jih zadržala v Lipnici, je že odstranjena in tako bo, upamo marsikomur v Radgoni zopet en up splaval po vodi. Da pa je sploh prišlo do te ovire, ni kriv nihče drugi, kot tovarna, ki je prezrla trgovinske pogoje med obema državama ter je skušala stroje hitrejšim putem odposlati. Da bi pa tovarna simpatizirala z Jugoslavi, ne bodo verjeli niti v Radgoni. Z naše strani tedaj ne more biti govora o kakem vtiho-tapljanju, ker nimamo tiste navade kot radgonski dopisnik »Deutsche Grenzwatcht«, ki pozna samo skrivna

in dobro plačena pota v Avstrijo ter se bo ovekovečil preje s svojo tihotapsko kot pa s časnikarsko slavo.

Iz obmejnih občin nam piše prijatelj lista: Če se spomnim na razmere, ki so vladale pred enim letom v naših obmejnih občinah, ko so imele madžarske čete zasedeno Prekmurje, me spreleti groza, zakaj takrat se nisi upal z vozom na polje, vse delo je zastajalo, ker streljanju ni bilo ne kraja ne konca. Za vsakim grmom je čepela ta tolpa in brez vsakega vzroka streljala iz strofnic ali metaia ročne granate, in gorje kmetu, ki bi se nahajal z živino pri delu. Človek se je izognil nevarnosti s tem, da je legel na tla, ali živina je bila večno izpostavljena in le pazljivosti našega zavednega ljudstva je pripisovati, da ni bilo večjih nesreč. Raznim verižnikom in delomrznim ljudem, ki so pod zaščito teh tolp spravljali ogromne množine živil v Avstrijo, je novi položaj seve zelo neprijeten, ker sedaj vlada red in mir ter jih pri njihovem državi škodljivem početju hitro zaloti roka pravice. A vse pošteno ljudstvo je zadovoljno, ker se čuti varnega in svobodnega in je srečno v svoji Jugoslaviji.

Ljutomer. Slov. pevsko društvo v Ljutomeru opozarja že zdaj na dobredelni koncert, ki ga priredi na velikonočni ponedeljek popoldne po večernicah, Med drugim se bode proizvajala ena najlepših skladb p. Hugolina Satnerja »Jestejeva prisega« s klavirjem. Natančneje na vabilih.

Ljutomer. Nedavno sem si kupil v Radencih vozni listek, ki je imel napis »Bad Radein — Ljutomer«, torej v blaženi nemščini. Čudno se mi zdi, da še ima nemščina na železnicah toliko veljave. Čas bi bil, da se taki nedostatki že odstranijo. — Veritas.

Ljutomer. Kat. bralno društvo za trg in okolico ima v nedeljo dne 28. marca v bralni sobi svoj občni zbor. Knjajobilnejši udeležbi starih in novih udov vabi odbor.

Nabori v ljutomerskem političnem okraju. V ljutomerskem političnem okraju se bo vršil nabor letnikov 1899 in 1900, kakor tudi prebiranje onih voj. obvezancev letnikov 1896, 1897 in 1898, ki so bili dosedaj nespособni, oziroma niso odslužili predpisane roka v kadru ali pa iz katerega koli vzroka sploh še niso služili pri vojaki, ob sledečih dnevih z vsakokratnim začetkom ob 8. uri popoldne. 1. Naborni (sodni) okraj Ljutomer: (Naborni lokal gostilna »Triglav« v Ljutomeru) v sredo dne 14. aprila 1920 za občine Ljutomer, Kamenščak, Pristova, Slamnjak in Presika; v četrtek, dne 15. aprila za občine: Staracesta, Cezarjevci, Branoslavci, Radoslavci, Noršinci Lokavci, Godemarci; v petek dne 16. aprila za občine: Mala nedelja, Moravci, Logarovci, Ključarovci, Krištanci, Križovci, Veržej, Bunčani, Staranovavas, Iljševci in Bučevci; v soboto dne 17. aprila 1920 za občine: Bolehneci, Cven, Vučjavas, Boreci, Orlava in Slapijanci. 2. Naborni (sodni) okraj Gornja Radgona. (Naborni lokal gostilna Karbaš v Gornji Radgoni): v ponedeljek dne 19. aprila za občine Gornja Radgona, Police, Crešnjevc, Šratovci; v torek dne 20. aprila za občine: Ščavnica, Zbigovci, Orehovci, Boračova, Sv. Jurij ob Ščavnici; v sredo dne 21. aprila za občine: Radenci, Rihtarovci, Kapela, Ivanjševci in Očeslavci; v četrtek dne 22. aprila za občine: Negova, Ivanjci, Okoslavci, Grabonoš, Kraljevci; v petek dne 23. aprila za občine: Galušak, Trbegovci, Stanetinci, Hrastje Mota in Murski Zasad. Vsak naborni zavezanec mora priti pred naborno komisije čisto umit, v snažnem perilu in popolnoma trezen. V ostalem opozarjamo na članek »K letošnjim naborom« v današnji številki.

Ščavnica. Ali še je vedno vodja tukajšnje obmejne šole odstavljen nemškutar, nadučitelj Ozmeč, ali pa začasni vodja? Če ni več Ozmeč vodja, zakaj se sedanjega vodje ne imenuje definitivno? Dalje imamo na naši trirazrednici samo dve učni moči. Naša šola, ki je 2 km. oddaljena od demarkacijske črte, je bila med vojno zelo zaemmarjena, ker je prejšnji šolski vodja poznal samo štajercijansko politiko in še kaj drugega, le šolskih dolžnosti ne. Sedaj, ko bi se dalo pri mladini marsikaj popraviti, pa manjkajo učne moči. Pozivamo šolske oblasti, da skrbje za obmejne šole.

Ormož. Dne 10. t. m. je bil v našem okraju potres. Enkratni sunek je bil tako močan, da so ponekod spokale stene in se razbili lonci, ki jih vrglo z polic. Za sunkom smo slišali bobnenje. Potres je zadnja leta, hvala Bogu, redek gost.

Gornja Radgona. Prvega predavanja, ki ga je priredilo tukajšnje Bralno društvo v dvorani Posojilnice dne 21. t. m., se je udeležilo lepo število okoliškega

kmetiškega ljudstva. Marsikatero kleno zrno je padlo na rodovitna tla. Z predavanji se bo ljudstvo privadilo, da se udeležuje prosvetnega dela in si razširja prepotrebno znanje. Splošno se želi, da se z predavanji nadaljuje.

Gornja Radgona. Umrli je na Spodnjem grisu po daljši mučni bolezni gdč. Helena Gorički, hčerka bivšega odvetnika dr. Gorički, dne 23. t. m. v starosti 37 let. Tako je v petih letih izumrla cela rodbina do ene hčere, ki živi v Rumuniji.

Gornja Radgona. Za knjižnico tukajšnjega bralnega društva je daroval g. Fran Perko v Ljubljani 50 K in gdč. Katica Perko istotam 50 K. — Priserčna hvala.

Gederovci. Po vsem Prekmurju se odpirajo šole, samo pri nas je deca že celo leto brez pouka. Šolsko poslopje je povsem pripravno za pouk, tudi stanovanja za učitelstvo so prazna, zato se čudimo, zakaj se pri nas ne prične z poukom. Nekaj otrok zahaja v radgonsko nemško šolo in se vzgojuje v protinarodnem duhu. Ali je tega treba? Prosimo šolski svet v Ljubljani, da nemudoma odpre gederovsko šolo.

Beltinci. Gornjeradgonska Gospodarska zadruga je te dni odprla v Beltincih svojo podružnico. S tem bo zelo ustrezno številnim podružnicam v M. Soboti in Dolnji Lendavi. Dvignil pa se bo tudi nov zadrugi duh med našim ljudstvom, ki bo spoznalo, da je le v samopomoči rešitev. Beltinci leže v enem najbolj rodovitnih delov prekmurske dežele in je tudi prebivalstvo narodno najzavednejše. Podružnica se nahaja na najlepšem prostoru, blizu cerkve, v hiši g. Pinteriča, bivšega hotelirja v Sarajevu, ki je zaeno prevzel vodstvo podružnice.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 19. m. m. je umrla po kratki in mučni bolezni Frančiška Hrašovec, bivša kmetica v Grabonošu, stara 69 let. Žalujoci obitelji iskreno sožalje!

Ljutomer. Prosi se nas, da ugotovimo sledeče: Vinogradni posestnik pl. Kodolitsch plačuje viničarjem dnevno 6 K in delavcem 10 K. Viničarji goje živino, imajo delež sadnega pridelka ter del čistega vinogradnega dobička v podobi vinskih tropin, ki prinašajo viničarju lep izkupiček na žganju. Viničarji so baje zadovoljni ter so se mnogi že dostarali v njegovih viničarijah.

Noršinci pri Ljutomeru (Nesramnost). Iz Noršincev nam poročajo, da notica o poroki Tkalec-Lasbacher v zadnji številki našega lista ni resnična in da smo nasedli nekemu zlikovcu, ki se je hotel ponorčevati v dveh na stvari popolnoma nedolžnih oseb. — Ugotavljamo, da smo prejeli dopisnico, pisano v Noršincih in oddano na ljutomerski pošti, kjer nas nek Štefan Rihtarič prosi, da objavimo dotično naznanilo. Ker nam podobni dopisi prihajajo od več strani, smo notico objavili; pisava kaže tako inteligentno značaj pisca, da se ni dalo sumiti o resničnosti vesti. Krivda ne pade na nas, ki ne poznamo razmer v vsaki vasi, stvar pa je značilna, ker dokazuje, kako nesramni so lahko ljudje. Pisca dotične notice bomo skušali izslediti, za prihodnje slučaje pa pripomnimo, da sprejmemo le ona naznanila o porokah, ki se nam pošljejo od popolnoma znanih oseb. — Uredništvo.

Razgled po svetu.

Ruski begunci širijo nalezljive bolezni. Na stotine ruskih beguncev, okuženih večinoma s tifusom, išče zatočišča v Srbiji. Srbski zdravniki so izjavili, da so brez moči in zaprosili ameriški Rdeči križ za pomoč.

Lov za lasmi. Po Dunaju se klati posebna družba zlikovcev, ki napada mlada dekleta in jim postriže lase. Zanimiv je način, kako love svoje žrtve. Pred izbrano žrtvo pade nenadoma kak član tega konzorcija na tla. Dekle nehote obstane se nahaja v trenutku v gnječi raznih sumljivih elementov. Še predno se zamore preriti iz gnječe, opazi na svojo žalost, da so ji odstrigli njeno krasno kito. Lasje so na Dunaju namreč jako dragi.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elsa fluid! 6 dvojnafih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski Sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza kroglice ga spravijo ured! 6 škatlic 18 K. Omoč in poštnina posebej a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja Elzafrg št. 264 Hrvatska.

B

Jugoslovanski kreditni zavod

PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po 3% čistih brez odbitka. — Rentni davek plačuje zavod iz svojega.

inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

edini domači zavod, sprejema zavarovanje zoper škode po požaru ali strelji itd. v Ljutomeru in okolici po svojem poverjeniku Milanu Geh v Ljutomeru (Schneiderjeva hiša).

Pristopajte k „Jugoslovanski Matici“.

Mariborska eskomptna banka podružnica Murska Sobota

Centrala v Mariboru.

Podružnica v Velikovcu

Sprejema vloge na knjižice, ter jih obrestuje po **3 % čistih**, ter vloge na tekoči račun po dogovoru.

Dovoljuje vsakvrste trgovske kredite. — Zamenjuje tuj denar po najugodnejšem kurzu. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle pod najkulantnejšimi pogoji.

Uradni prostori v občinski hiši v I. nadstropju.

Kolesarji!

Vse potrebščine za
kolesa in
motocikle
plašče in
zračnice
dobite najceneje
v trgovini

J. Gorec, Ljubljana

Pismena naročila se izvrše še isti dan.

Miši - Podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginili ako porablja te moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 8—, za podgane in miši K 8—, za ščurke K 8—, posebno močna tinktura za stenice K 10—, uničevalce moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti nšem pri perutani K 6—, prašek proti mrčesu K 6—, mazilo proti nšem pri ljudeh K 4—, mazilo za uši pri živini K 4—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalcev rastlin) K 6—. Posilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3

Posredovalnica vseh služb

posreduje zanesljivo moško in žensko služnec, sobarice za privatne hiše, hotela, natakarice za gostilne, hlapece, dekle itd., ter se priporoča

Rozalija Ruscher
v Ljutomeru. 13—13

Sladno kavo znamka

„VARDAR“

v zavitkih po 200 in 500 g,
originalni zaboji po 50 kg,
po najnižji ceni, franko vsaka
železniška postaja dobavlja

Jovo Gigovič
Maribor X, Glavni trg 21

MILO za pranje

dobre vrste, 1 pošni zavojček 3 kg,
franko K 80—, dokler je v zalogi.
Naročila je nasloviti na M. Jünker,
zavod za eksport, Petrinjska
ul. 3, ZAGREB br. 46.

Mastin

primesaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo, tedaj 2 pesti. 5 zavojčkov Mastina, prahu za pitanje zdrave, debele živine, za tvorbo jajc in mleka, zadostuje za 6 mesecev za vsako živinčo. Dobil je najvišje kolanje v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali pri trgovcu, vsak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši lekarni Trnkoci v Ljubljani, Kranjsko, po 5 zavojčkov. Stane 20 kron 50 vinarjev z poštnino.

Garje,

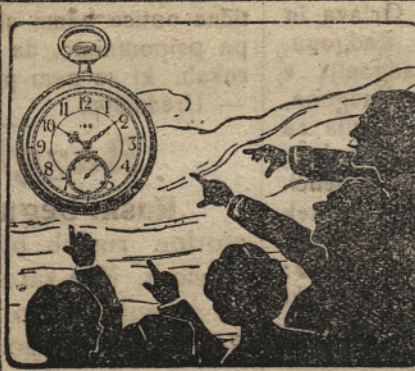
srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku mast proti garjam. Brez vonja in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo s poštnino 10-50 K pri lekarni Trnkoci, Ljubljana.

Oglasujte v „Murski Straži“.

Na prodaj bo prišlo, za sedaj se pa da v najem večje posestvo. Vse v najboljšem stanju ob okrajni cesti; primerno tudi za trgovino. Naslov pove upravnitvo „Murske Straže“.

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe
eksporna trgovina Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.

Ročete dobro in ceno kupiti?

Najzanesljivejša ura je
Suttnerjeva ura!

Niklasta, jeklena, srebrna ali zlata; vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove in potrebščine, kakor nože, priprave za britje, škarje, denarnice, sibičnjake, diamante za rezanje stekla, vse dobro in ceno najdete v ceniku od H. SUTTNER, Ljubljana, st. 978.

Zopet

ogromna pošiljatev
manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka

R. Stermecki v Celju

in sicer volne, cečirja, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačvine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kleta, cvilha, rohcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srjce, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadstropju.
Veletrgovina R. Stermecki Celje št. 303
razpošiljalna Slovenija.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. z o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevnik cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, blago za ženske predpasnike; razno kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko; usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna: v Gornji Radgoni. Podružnice: Cankova in Murska Sobota. Dolnja Lendava :: Križevci pri Ljutomeru

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje
Ljubljana, Sodna ulica števil. 2
Maribor, Viktringhofova ulica števil. 34

Brzojavni naslovi: JIP — Ljubljana, JIP — Maribor.

Oddelak I.

Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbeno nadzorstvo

Oddelak II.

Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelak III.

Beton, železobet. Železna konstrukcija.

Oddelak IV.

Železnice, ceste, predori, mostovi.

Oddelak V.

Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelak VI.

Komericalno razpečevanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

Zahvala

za vsestransko sočutje ob smrti našega predragega očeta

Franca Dunaj, posestnika v Cezanjecih

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. g. P. Živortniku za ganljive poslovilne besede, Slov. pevskemu društvu v Ljutomeru za v srce segajoče petje, gasilnemu društvu za krasni venec, okrajnemu zastopu, okrajnemu šolskemu svetu s šolskim nadzornikom g. Koropcu, učiteljstvu in šolski mladini za obilne vence in šopke, kakor tudi vsem onim, ki so spremili predragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Cezanjec, 10. marca 1920. Žalujoča rodbina.

POSOSJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

urada v Ljubljani števil. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

plača le koleke.

na osebni kredit, na hipoteko, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Siroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vključbo novih kakor tudi za izbris plačenih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka

Uradne ure

so vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dejajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši, Glavna cesta, števil. 14, tik kolodvora.